

Hurtigt overblik

Arbejdet med at gøre underlaget klar til de store fliser vil nok overraske de fleste, og det er en god idé at lægge en realistisk arbejdsplan, inden du går i gang.

- Gulvet ryddes, paneler m.m. fjernes
- Gulvet renses
- Toppene slibes ned
- Lunkerne fyldes op
- Hele gulvet spartles
- Fliserne klæbes fast
- Fugerne fyldes op
- Overskydende fugemasse fjernes
- Gulvet poleres
- Paneler m.m. sættes op

Flot gulv med store klinker

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Det svære ligger ikke i at lægge og fuger klinkerne, det svære ligger i at få underlaget helt plant.

TIDSFORBRUG:

3-4 dage plus tørretid for et rum på 20 kvadratmeter

PRIS:

500-1000 kr. pr. kvadratmeter, afhænger helt af klinkerne.

Når underlaget er gjort plant og den første række fliser lagt ud med den præcise placering, breder de store fliser sig hurtigt ud over resten af gulvet.

Store klinker giver et flot gulv og er hurtigt lagt, men du skal sætte god tid af til først at skabe et fuldstændig plant underlag.

Man kunne nemt tro, at jo større klinker man køber, jo nemmere er det at lægge et flot gulv med dem. Sådan er det ikke helt.

Store klinker er ganske vist nemme og hurtige at lægge – men først når underlaget er helt plant og i orden.

For jo større klinkerne er, jo mindre må skævhederne i underlaget være. Det lyder måske ulogisk, men forklaringen er, at små klinker kan følge underlaget og dele ujævnhederne på mange fuger og korte afstande.

Det store forarbejde

De store klinker derimod koncentrerer ujævnhederne i få fuger, og de lange sider betyder, at flisernes hjørner hurtigt

løfter sig højt op over eller synker langt ned under naboflisernes kanter, hvis fliserne ikke ligger i samme plan.

Her lægger vi meget store klinker på hele 40 x 80 cm i et stort bryggers, og selv om betongulvet så pænt og plant ud, kom arbejdet med underlaget til at tage mere tid end arbejdet med klinker og fuger.

Selv når underlaget er i orden, kræver de store klinker et ekstra tykt lag klæber, og at du ovenikøbet stryger en vælling af klæberen på flisernes underside.

Til gengæld bliver gulvet i det store bryggers så også så fint og præcist, at vi kan nøjes med at arbejde med en 5 mm bred fuger, og efter den sidste polering i olie står gulvet nu bragende flot med sine kæmpeklinker.

Hullerne fyldes op

Betongulvet skal være rent helt i bund, og det skal være fuldstændig jævnt, så de store klinker ikke ligger og vipper.

Vi vil skabe en plan flade ved at støbe en finkornet, brudstærk spartelmasse ud over hele fladen, men den kan vi ikke uden videre smide ud over det gamle gulv. Dels vil den typisk synke lidt, hvor den ligger i et meget tykt lag, dels er den for dyr at bruge i tykke lag.

Derfor tager vi det grove først.

De højeste toppe sliber vi ned, og de største fordybninger (lunker) fylder vi op med grovere spartelmasse, der bedre kan bruges i tykke lag.

1 Gulvet vaskes grundigt, så de næste lag får godt fat. Lav en koncentreret blanding med grundrengøring. Kom den på en skuresvamp, og grib gulvet godt igennem. Skyl efter med rent vand.

2 Toppene findes og markeres. Flyt et 2 m langt vaterpas, en retskede eller et lige bræt rundt på gulvet, og mærk de områder op, hvor der er toppe. Skraver områderne tættere, jo mere der skal af.

DET HAR VI BRUGT

Materialer

Køb gerne materialerne fra samme producent, så du er garanteret, at de arbejder godt sammen. Her er alt fra Lip.

- Primer
- Spartelmasse til tykke lag
- Kantbånd (evt.)
- Selvnivellerende gulvpartelmasse
- Primer
- Fliseklæber
- Fugemørtel, grå
- Klinkolie

Endvidere:

- Klinker, 40 x 80 cm
- Flisekryds (her 5 mm)
- 15 x 67 mm fodpaneler
- 4 x 60 mm skruer m. murbøsninger

Specialværktøj

- 10 mm tandspartel
- Pigrulle (sælges af Lip)
- Fugesæt med ruller og bræt
- Diamantslibekop
- Piskeris og kraftig boremaskine
- Vådskæremaskine til klinker (lejes)

Slibekoppen æder sig sejt ned i betonen.

3 Toppene slibes ned. Vi sætter en diamantslibekop på vinkelsliberen og sliber toppene af. Det støver meget, så husk handsker, beskyttelsesbriller og støvmaske, og luk meget omhyggeligt af ud mod resten af huset.

4 Gulvet primes. Primeren har to formål: Den skal sikre vedhæftning, og den skal mætte sugende områder, så fugten trækkes ensartet ud overalt. Her bruger vi Lip Primer 54, der blandes med samme mængde vand og kosteres på.

Massen rettes fx af med et bræt. Pas på, du ikke laver nye toppe.

5 Fordybningerne markeres. Efter en times tid er primeren tør, og du kan igen flytte dit vaterpas rundt på gulvet og denne gang med spritpen og skraveringer markere de tydeligste fordybninger – det, fagfolkene gerne kalder lunkerne.

6 Fordybningerne fyldes op med en opretningsmasse. Hvis du vil hurtigt videre, bruger du hurtighærdende masse som Lips nr. 245. Når den er rørt op, har du har et kvarter til at fylde lunkerne, og efter en time kan du gå videre.

MATERIALER

Spartelmasser er specialister.

Du skal vælge gulvpartelmasse med omhu. De fleste virker bedst inden for et særligt område, fx i lag mellem 2 og 5 mm. Gør du laget tyndere, knækker det let af, gør du det tykkere, synker det for meget eller er for svagt.

Hele gulvet spartles

De selvnivellerende spartelmasser lever ikke helt op til navnet. Du kan ikke bare hælde massen ud på gulvet og overlade resten til massen. Den skal hjælpes på vej med en tandspartel og dernæst gerne rulles over med en pigrulle, der får den til at flyde bedre sammen.

På posen med gulvspartelmasse står der en mindstetykkelse. Den er vigtig at holde, og den gælder naturligvis, hvor gulvet er højest, så laget bliver tyndest.

Og der skal ganske meget til. For at dække en enkelt kvadratmeter gulv med en enkelt millimeter spartelmasse skal du bruge omkring 1,5 kg tør mørtel.

1 Arbejdsområdet kan afgrænses med et kantbånd, der trykkes fast på gulvet. Båndet skal hindre, at den dyre spartelmasse løber ind under skabene, hvor den ikke er nødvendig, fordi vi vil dække af under skabene med en sokkel.

2 Spartelmassen røres op. Vi hælder 5,5 liter vand i en stor murerbalje, før vi fylder en sæk med 25 kg gulvspartelmasse i. Så rører vi med et piskeris i en kraftig boremaskine, til der ikke er flere klumper.

3 Hæld en passende portion ud på gulvet ad gangen. Hvis spartelmassen ikke løber ud som her, er den for tyk, og så skal du blande mere vand i.

4 Fordel spartelmassen ud over gulvet med en tandspartel. Jo tykkere et lag du ønsker, jo større tænder – vi bruger her 6 mm. Kør over med pigrullen. Den bryder spændinger i overfladen og fjerner blærer.

En grov betonsten kan rette gulvet af.

5 Dagen efter slibes toppe og urenheder af det nye afretningslag med en grov betonsten eller endnu bedre med en særlig riverist med håndtag.

6 Gulvet primes igen. For at gardere os mod, at fugten suges hurtigt ud af fliseklæberen, primer vi igen gulvet, før vi begynder at klæbe fliserne fast. Nu bruger vi en del primer til tre dele vand. Se på din primer, hvornår du kan arbejde videre.

Det helt præcise gulv

Små pejlemærker kan sikre, at gulvet bliver plant.

Du gør det væsentligt nemmere at skabe et helt plant gulv, hvis du ofrer tid på at placere pejlemærker i samme højde rundt om på gulvet.

De små afstandsbrickes i plast er perfekte til formålet. Med det lange vaterpas som hjælper limer du brickerne i rette tykkelse fast – start med en brik i massens minimums-tykkelse på det højeste sted, og ret alle de øvrige bricker til efter den.

Kun for abonnenter!
Som abonnent på *Gør Det Selv* får du gratis adgang til www.goerdetselv.dk.
Søg på "spartelmassen" og se, hvordan du sikrer et glat gulv.

De første klinker

Nu er det endelig tid at klæbe fliserne på gulvet. For at undgå, at skævheder ved væggen breder sig til resten af gulvet, begynder vi ikke med yderste fliserække, men med den næstyderste række.

Når den er lagt ud og rettet op efter et lige bræt, kan de øvrige fliser rettes ind efter den, og fliserne ude i siderne skæres til, så de følger væggene.

Normalt går man efter, at de tilskårne fliser i yderste række i begge ender af rummet bliver lige brede. I rummet her er det så tæt på at gå op med hele fliser, at vi kun skærer til i den ene ende.

3 Træk klæber til de to første rækker klinker på med en 10 mm tandspartel. Fliseklæberen røres op efter anvisningen, men til en ret stiv konsistens, så den kan holde formen, til du trykker klinkerne ned i den. Træk bare klæberen lidt ind over tapen.

MATERIALER

Kalibrerede fliser er en betegnelse for fliser med særligt præcise kanter. Det vil ofte dreje sig om store fliser, hvor man vil undgå alt for brede fuger – og om mindre fliser, der skal lægges helt tæt uden fugemørtel, det, der kaldes knasfuge.

VIGTIGT

Pas på ikke at fuge for tidligt. Ofte vil der på fugemørtlen stå, at du skal vente to døgn, efter at fliserne er klæbet op. Spørg ved købet, om du fx risikerer at få misfarvning ved at fuge tidligere.

1 Find den bedste placering, og streg op til en hel fliserække. Tag dig tid til at finde ud af, hvordan klinkerne placeres bedst over gulvet. Vi kan nøjes med at skære lidt af i bredden i den ene side, så vi slår en streg to flisebredder ude i den modsatte side.

2 Vi afmasker gulvet under de to første fliserækker med en bred tape. Tryk den godt fast, og tilføj et par baner mere. Vi masker af her, fordi vi er nødt til at smøre klæber ud til to fliserækker og vil sikre os et rent gulv ved tredje række.

4 Smør en tynd vælling af klæberen på undersiden af hver flise, før den sættes i klæberen på gulvet. Selv om vi har et tykt lag klæber at trykke klinkerne ned i, er det tynde ekstralag besværet værd, fordi det sikrer, at klæberen får optimalt fat.

5 Læg nu fliserne i den første række – altså nummer 2 fra væggen. Vi starter med en hel klinge. Klinkerne lægges med kanten lige til stregen på betonen. Mellem klinkerne sætter vi 5 mm flisekryds, så fugerne bliver lige brede.

6 Så lægger vi den yderste række. De skal normalt skæres til i bredden, men her vil fodpanelet dække afstanden til væggen. Vi starter rækken med en halv klinge og skaber et såkaldt halvforbandt. Vi bruger igen 5 mm flisekryds i alle fuger.

7 Retningen justeres, mens klæberen stadig er lidt levende. Læg det lange bræt mod kanten af klinkerne uden at få det smattet til med klæber, og ret klinkerne, til de ligger tæt mod brættet. Ret også den yderste række til igen, så fugen er 5 mm.

De følgende klinker

1 Herefter smører vi klæberen på gulvet uden at maske af. Vi føjer en enkelt række på ad gangen og smører klæberen en smule længere ud, for det går så hurtigt, at vi er tilbage med næste række, før klæberen fra den foregående er for tør.

Bank evt. let på klinkerne med en gummihammer, så du ved, at de har fat i klæberen.

2 Det går rask ud over gulvet, når du er kommet rigtig i gang og de første krævende rækker er lagt. Men vær fortsat grundig med at smøre dem på bagsiden først og med at sikre, at de er trykket godt ned i klæberen og ligger i samme plan.

3 Pas på, at linjerne holder. Selvom du med fugekors holder den faste bredde på fugerne, kan mønstret let skride en smule. Ret jævnlige de seneste rækker til efter et lige bræt, og juster de sidste hårsbredder til efter øjemål.

Klinkerne fuges

Efter to dage – eller en enkelt nat, hvis der ikke er for køligt i rummet – kan du fuge mellem klinkerne.

Fugemørtlen skal trykkes grundigt ned mellem fliserne, så fugerne er fyldt helt op, og når den er blevet fast nok, vasker du den overskydende mørtel af.

Her er et fugesæt uundværligt. Det består af et gummibræt til at stryge mørtlen ned i fugerne med, et skumgummibræt til at vaske overskydende mørtel af med og en spand med valse, som du vasker brættet af i.

Dyp skumgummi-brættet ofte i spanden, og pres det et par gange hen over valsen.

2 Tør overskydende mørtel af med skumgummibrættet, efterhånden som den bliver lidt fast. Efter en halv times tid er den gerne så fast, at du kan vaske den af med en let fugtig svamp, uden at du huler fugerne for meget. Vent ikke for længe.

1 Fyld fugerne op med fugemørtel. Bland fugemørtel med vand til en lind konsistens. Hæld en slat ud på klinkerne, og træk den med et gummibræt hen over klinkerne med diagonale bevægelser fra alle hjørnerne, så fugerne fyldes helt.

Med en pensel stryges godt med klinkeolie på de tørre fuger.

3 Fuger og klinker poleres med en tør bomuldsklud, så snart fugen er helt fast. Det tager gerne 1-2 timer for den at blive så fast, at du kan massere fugerne let på langs uden at ødelægge dem. Næste dag stryger vi fugerne med klinkeolie.

Gulvet får en flot dybde, når klinkeolien har haft en time til at blive suget ind i fugerne, og vi polerer hele gulvet med olien. Lad den hærde en dag, så står gulvet bragende flot.